

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Nowak

Sędziowie: SO Krzysztof Wąsik

SR (del.) Anna Kruszewska - sprawozdawca

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym sprawy ze skargi F. N.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do sygn. akt I C 3946/18/N

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, sygn. akt I C 3946/18/N;
2. przyznać od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie na rzecz F. N. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. zlecić Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie niezwłocznie podjąć działania w sprawie sygn. I C 3946/18/N celem zakończenia postępowania,
4. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
5. nakazać Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie zwrócić na rzecz F. N. kwotę 200 zł (dwieście złotych) uiszczoną tytułem opłaty sądowej od skargi.

SSO Krzysztof Wąsik SSO Anna Nowak SSR (del.) Anna Kruszewska

UZASADNIENIE

F. N. wniósł o: stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, sygn. akt I C 3946/18/N, przyznanie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 10.000 zł w związku ze stwierdzoną przewlekłością postępowania, zlecenie Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie podjęcia działań w sprawie celem zakończenia postępowania oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżącego kosztów postępowania według norm prawem przewidzianych.

W uzasadnieniu skargi przedstawił przebieg postępowania w sprawie sygn.. I C 3946/18/N, zwracając uwagę, że w ciągu roku i 9 miesięcy jedyną podjętą przez sąd czynnością było wydanie postanowienia z dnia 19 marca 2019

r. o przyznaniu tłumaczowi wynagrodzenia. Tymczasem sprawa nie jest skomplikowana, a czas jej trwania jest spowodowany wyłącznie bezczynnością sądu.

W odpowiedzi na skargę, swój udział w postępowaniu zgłosił Skarb Państwa-Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, który wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że z dniem 1 marca 2018 r. referendarz, któremu pierwotnie przydzielona została sprawa wraz z dwoma referendarzami orzekającymi w I Wydziale Cywilnym został przeniesiony do innego sądu. Zalegające akta były stopniowo dzielone pomiędzy pozostałych orzeczników Wydziału, przy czym decyzje o podziale były podejmowane w zależności od charakteru sprawy i okresu zalegania akt (łącznie było to około 5000 akt zakończonych i na biegu). Po przydzieleniu sprawy do referatu RSR Urszuli Łączny w dniu jej zatrudnienia, dalsze czynności były podejmowane bez zbędnej zwłoki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W zakresie rozpoznania skargi w sprawie o sygn. akt I C 3946/18/N Sąd Okręgowy, na podstawie analizy akt sprawy, ustalił następującą sekwencję czynności procesowych:

- w dniu 22 grudnia 2017 r. do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie
- w dniu 28 grudnia 2017 r. sprawa została przydzielona do referatu RSR Anny Zarzyckiej,
- zarządzeniem z dnia 11 czerwca 2018 r. Przewodnicząca I Wydziału Cywilnego – na podstawie zarządzenia Prezesa Sądu w sprawie częściowego podziału referatów referendarzy - przydzieliła sprawę do referatu RSR Urszuli Łączny. Tego samego dnia zostało wydane zarządzenie o wpisie sprawy do rep. C z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.
- w dniu 4 lipca 2018 r. skierowano sprawę do losowania, sprawa została przydzielona do referatu SSR Magdaleny Żak,
- w dniu 11 października 2018 r. zostało wydane zarządzenie o wezwaniu pełnomocnika powoda do uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia tłumacza,
- w dniu 15 listopada 2018 r. skierowano odezwę do tłumacza języka ukraińskiego, który wykonał zlecenie w dniu 22 lutego 2019 r.
- 19 marca 2019 r. zostało wydane postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia tłumacza i jednocześnie skierowano do niego kolejną odezwę, której nie wykonał do dnia wniesienia niniejszej skargi,

Mając na względzie wskazaną wyżej sekwencję zdarzeń oraz występujące pomiędzy kolejnymi czynnościami odstępy czasu, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że w niniejszej sprawie doszło do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki określiła w art. 2 ust. 1 pojęcie przewlekłości postępowania, stanowiąc, że przewlekłość zachodzi wówczas, gdy postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż to jest to konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenia dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron. Normatywna treść powołanego przepisu wskazuje zatem, że przewlekłość postępowania ma miejsce, gdy trwa ono ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, leżących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. „Przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący

dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 roku, II S 28/10, KZS 2010/11/50). Zwłoka stanowi kwalifikowane, tj. zawinione opóźnienie, stąd nie każde więc przedłużenie czynności postępowania stanowi naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, który Sąd Okręgowy w pełni podziela, ustalenie „zaistnienia przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 maja 2005 roku, II S 26/05, Lex nr 151808).

Z analizy akt sprawy wynika, że pomimo złożenia przez F. N. pozwu w grudniu 2017 r. – do dnia dzisiejszego nie doręczono pozwanemu odpisu pozwu. Samo tłumaczenie dokumentów, niezbędnych do podjęcia czynności w ramach pomocy prawnej, trwało blisko rok. Sprawa została natomiast wpisana do właściwego repertorium i przydzielona do referatu sędziego po pół roku od chwili wpływu pozwu. To wszystko czyni żądanie skarżącego trafnym co do zasady.

Okoliczności podniesione w uzasadnieniu odpowiedzi na skargę, nie mogą prowadzić do odmiennego rozstrzygnięcia. W sprawie – pomimo upływu 1 roku i 9 miesięcy - nie doszło bowiem nawet do doręczenia odpisu pozwu, a zatem pierwszej czynności procesowej, zmierzającej do rozstrzygnięcia sprawy. Takiego stanu rzeczy nie może w całości tłumaczyć fakt obciążenia referatów i braków kadrowych, a zwłaszcza odejście, czy też przeniesienie referendarza do innego sądu. Warto też zauważyć, że nie można usprawiedliwiać nieterminowego rozpoznania sprawy, kwestiami organizacyjnymi Sądu. Rozwiązanie trudności kadrowych leży w gestii władz Sądu, nie może natomiast prowadzić do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. „Gdy organy sądu nie są w stanie, w wyniku własnych wewnętrznych działań, zwiększyć obsady kadrowej wydziału, winny inicjować działania wobec Ministra Sprawiedliwości decydującego o ilości etatów sędziowskich w danym sądzie. Trudności organizacyjno-kadrowe nie ekskulpują bowiem sądu od odpowiedzialności za przewlekłość postępowania” (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 października 2012 roku, II S 58/12, KZS 2012/10/103).

W orzecznictwie zarówno Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak również Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, iż obowiązkiem każdego państwa – strony Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności jest zapewnienie takiej organizacji i funkcjonowania systemu organów wymiaru sprawiedliwości, które umożliwią rzeczywiste i skuteczne korzystanie z gwarantowanego w art. 6 Konwencji prawa do sądu, w tym także prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (postanowienie SN z dnia 3 czerwca 2005 r., III SPP 109/05, wyroki ETPCz w sprawach: Buchholz przeciwko Niemcom z dnia 6 maja 1981, skarga nr 7759/77, Botazzi przeciwko Włochom z dnia 28 lipca 1999 r., skarga nr 34884/97, Süßmann przeciwko Niemcom z dn. 16 września 1996 r., skarga nr 20024/92).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy stwierdził przewlekłość postępowania prowadzonego do sygn. akt I C 2946/18/N, na podstawie art. 12 ust. 2 w/w ustawy.

Ponieważ skarga odniosła zamierzony skutek, przyznanie powodowi odpowiedniej kwoty od Skarbu Państwa jest uzasadnione. Zgodnie z art. 12 ust. 4 cytowanej ustawy, sąd uwzględniając skargę, na żądanie skarżącego obligatoryjnie przyznaje od Skarbu Państwa, sumę pieniężną w wysokości od 2.000 zł do 20.000,00 zł. Określając jej wysokość, sąd uwzględnić musi rodzaj i ciężar popełnionych uchybień, okoliczność jak długo trwała przewlekłość postępowania oraz rozmiar dolegliwości spowodowany opieszałością sądu. W ocenie Sądu Okręgowego, kwota 10.000 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącego jest wygórowana. Pamiętać przy tym należy, iż zasadniczym celem przyznania sumy pieniężnej skarżącemu nie jest całkowite wyrównanie szkody powstałej w wyniku przewlekłości, o czym świadczy określenie przez ustawodawcę górnej granicy, lecz z jednej strony zapewnienie materialnej satysfakcji za przewlekłość postępowania, z drugiej zaś oddziaływanie na sąd, z którego środków kwota ta zostanie wypłacona (M. Sykulska, Prawo do skutecznego środka odwoławczego na przewlekłość postępowania; Gdańskie Studia Prawnicze

2005, t. XIII). Na podstawie art. 12 ust. 4 w/w ustawy przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego na rzecz skarżącego kwotę 2.000 zł, uznając, iż jest adekwatna do stwierdzonego stopnia przewlekłości postępowania, a równocześnie nie przekracza wartości przedmiotu sporu.

Wobec uwzględnienia skargi, zwrotowi w trybie art. 17 ust. 3 w/w ustawy podlegała opłata w kwocie 200 zł, uiszczona przez skarżącego.

SSO Krzysztof Wąsik SSO Anna Nowak SSR (del.) Anna Kruszewska